KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 29.3.2007
COM(2007) 147 konč.

POROČILO KOMISIJE SVETU

o uporabi sistema navzkrižne skladnosti

(v skladu s členom 8 Uredbe Sveta (ES) št. 1782/2003 o skupnih pravilih za sheme neposrednih podpor v okviru skupne kmetijske politike in o uvedbi nekaterih shem podpor za kmete)

POROČILO KOMISIJE SVETU

o uporabi sistema navzkrižne skladnosti

(v skladu s členom 8 Uredbe Sveta (ES) št. 1782/2003 o skupnih pravilih za sheme neposrednih podpor v okviru skupne kmetijske politike in o uvedbi nekaterih shem podpor za kmete)

1. UVOD

Sistem navzkrižne skladnosti je pomemben del reforme skupne kmetijske politike (SKP) iz leta 2003. Navzkrižna skladnost **vzpostavlja povezavo** med celotnim plačilom podpore in upoštevanjem nekaterih pravil v zvezi s kmetijskim zemljiščem ter kmetijsko proizvodnjo in dejavnostjo na področju okolja, javnega zdravja, zdravja živali in rastlin, dobrega počutja živali ter dobrega kmetijskega in okoljskega delovanja. Ta povezava je konkretno izražena v možnosti celotnega ali delnega znižanja nekaterih kmetijskih plačil EU, če se pravila ne upoštevajo. Znižanja temeljijo na resnosti, obsegu, trajnosti, ponavljanju in namernosti neskladnosti.

Navzkrižna skladnost ima **dva cilja**. Prvi cilj je prispevati k razvoju trajnostnega kmetijstva. To se doseže tako, da kmetje upoštevajo pravila v zvezi s pomembnimi vidiki navzkrižne skladnosti. Drugi cilj je doseči večjo združljivost SKP s pričakovanji družbe na splošno. Trenutno vedno bolj prevladuje mnenje, da se kmetijska plačila ne smejo več dodeljevati kmetom, ki ne izpolnjujejo osnovnih pravil na nekaterih pomembnih področjih javne politike. Komisija je prepričana, da bo uresničitev teh dveh ciljev pomagala zagotoviti prihodnost SKP.

Države članice morajo zdaj ta sistem uporabljati za vsa neposredna plačila – nevezana ali vezana – v okviru prvega stebra SKP[1]. Uporabljati ga morajo tudi za osem ukrepov iz drugega stebra SKP[2].

V začetnem obdobju se je začela razprava o številnih vprašanjih in že sama občutljivost te teme kaže, da navzkrižna skladnost ni le vprašanje predstavitve. To je treba obravnavati kot pozitiven razvoj, ker mora navzkrižna skladnost prispevati k izboljšanju trajnosti SKP in dvigu ravni javne podpore tej politiki. Zato omilitev tega pojma ne pride v poštev. Namesto tega si je treba čim bolj prizadevati za to, da vsi udeleženci sprejmejo ta pojem, kar bo imelo splošno korist.

Ker so kmetje glavni element sistema in je njihovo sprejemanje navzkrižne skladnosti bistveno za uspeh tega sistema, je zelo pomembno, da se upošteva njihovo stališče. Navzkrižna skladnost lahko dejansko predstavlja izziv, saj pogosto povzroči oblikovanje precej obsežnega sklopa pravil, ki so se prej izvajala neodvisno drugo od drugega, zdaj pa so zbrana na enem seznamu, ki obravnava različna področja, kot so okolje, javno zdravje ter zdravje in dobro počutje živali. Pomemben je tudi bistven element, t.j. možnost znižanja plačil.

---

[1] Glej Prilogo I k Uredbi Sveta (ES) št. 1782/2003.

[2] Glej člen 51 Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005.

Uvajanje navzkrižne skladnosti je bilo zahtevno tudi za nacionalne uprave. Morale so podrobno opredeliti zlasti zahteve in standarde, ki jih je treba izpolniti, ter jih v razumljivi obliki sporočiti kmetom, vzpostaviti sisteme upravljanja, kontrole in znižanja ter zagotoviti nemoteno usklajevanje med vsemi vpletenimi organi.

Razlikovati je treba med vprašanji, povezanimi z okvirom Skupnosti, in vprašanji, povezanimi z nacionalnim izvajanjem tega okvira. V zvezi s tem je treba opozoriti, da je subsidiarnost eno od temeljnih načel navzkrižne skladnosti. Okvir EU določa, da morajo zahteve in standardi obravnavati lokalna tveganja in omejitve, kar pomeni, da se razlikujejo glede na državo članico ali regijo. Okvir EU spodbuja tudi široko uporabo obstoječih nacionalnih sistemov upravljanja, kar pomeni, da se med državami članicami razlikuje tudi organizacija sistemov kontrole. Hkrati pa je treba kmetom v EU zagotoviti enake konkurenčne pogoje v zvezi z navzkrižno skladnostjo. Ti se zagotovijo s skupnim okvirom, ki mora ostati obvezen in ki vključuje opredelitev zahtev in standardov, ki jih morajo kmetje izpolnjevati, ter sisteme upravljanja, kontrole in znižanja. Vzpostavitev ustreznega ravnovesja med skupnim okvirom EU na eni strani in posebnimi lokalnimi razmerami na drugi je eden od najpomembnejših izzivov sistema.

Komisija se zaveda teh občutljivih vprašanj v zvezi z udeleženci, zato bodo v tem poročilu predstavljeni predvsem predlogi za takojšnje rešitve do zdaj ugotovljenih težav. Komisija financira veliko študij o izvajanju navzkrižne skladnosti s strani držav članic. Te študije še vedno potekajo in zaenkrat še niso sprejeti nobeni dokončni sklepi. Zato je zdaj še prezgodaj za obravnavo sprememb v zvezi s področjem uporabe navzkrižne skladnosti, vendar se bodo te obravnavale pri „zdravstvenem pregledu“.

2. NAVZKRIŽNA SKLADNOST, KOT JE OPREDELJENA NA RAVNI EU

Področje uporabe navzkrižne skladnosti (pravila, ki jih morajo kmetje upoštevati) sestavljata dva elementa: z zakonom predpisane zahteve o upravljanju ter načela dobrega kmetijskega in okoljskega delovanja. Načela dobrega kmetijskega in okoljskega delovanja vključujejo dva elementa: upoštevanje sklopa standardov glede štirih vprašanj s strani kmetov in obveznost države članice, da ohrani delež kmetijskih površin, ki se uporabljajo kot trajni pašniki.

- Uvedba z zakonom predpisanih zahtev o upravljanju v okviru navzkrižne skladnosti ne nalaga kmetom novih obveznosti, ker so zadevna zakonodaja in njeni izvršilni predpisi že prej neodvisno obstajali ter se znižanja v zvezi z navzkrižno skladnostjo uporabljajo brez poseganja v neodvisen sistem sankcij, ki ga določa posebna zakonodaja. Bistveno pa lahko prispeva k boljšemu izvajanju te zakonodaje, zlasti z izboljšanjem ozaveščenosti kmetov. Štirinajst od osemnajstih aktov Skupnosti, ki so uvrščeni med z zakonom predpisane zahteve o upravljanju, so direktive, ki po svoji naravi državam članicam omogočajo svobodo pri izbiri sredstev za uresničitev ciljev, ki jih določajo. Do neke mere vpliva to tudi na njihovo izvrševanje z navzkrižno skladnostjo.

- Ko je navzkrižna skladnost začela veljati, so bili standardi dobrega kmetijskega in okoljskega delovanja novi vsaj za tiste kmete, ki jim prej, kot upravičencem do kmetijsko-okoljskih ukrepov za razvoj podeželja ali plačil za območje z omejenimi možnostmi, ni bilo treba uporabljati dobrih kmetijskih praks. Države članice morajo opredeliti minimalne zahteve za vse standarde na podlagi okvira iz Priloge IV k Uredbi Sveta (ES) št. 1782/2003, razen za tiste, ki v nacionalnem smislu niso pomembni. Službe Komisije so z raziskavo držav članic ugotovile, da imajo države članice nekaj težav z opredelitvijo in obsegom

minimalnih zahtev. Te težave se bodo spremljale skupaj z državami članicami in treba bo najti rešitve zanje.

3. PRIPOMBE GLEDE UPORABE SISTEMA NAVZKRIŽNE SKLADNOSTI

3.1. Povzetek podatkov o uporabi sistema

Živahne razprave v zvezi z navzkrižno skladnostjo niso edini pokazatelj, da se sistem, kljub zgoraj navedenim omejitvam, dejansko izvaja. Komisija ima tudi potrditev v obliki podatkov o kontroli in znižanjih, ki jih je poslalo 23 držav članic. Povzetek teh podatkov (za leto 2005) je:

– pregledi na kraju samem (skupaj 240 898) so bili izvedeni pri 4,92 % kmetov, za katere se uporablja navzkrižna skladnost. Stopnja držav članic, ki v celoti uporabljajo navzkrižno skladnost (4,4 %), temelji na posebni stopnji kontrole za identifikacijo in registracijo goveda (5 ali 10 % kmetijskih gospodarstev). Stopnja držav članic, ki so vključene v shemo enotnega plačila na površino (5,7 %) in ki uporabljajo le načela dobrega kmetijskega in okoljskega delovanja, temelji na dejstvu, da so se v večini držav članic izvajali skupni pregledi v zvezi z navzkrižno skladnostjo in izpolnjevanjem pogojev;

– znižanja so se uporabljala za 11,9 % kmetov, pri katerih so se izvedli pregledi na kraju samem: ta delež je večji v državah članicah, ki v celoti uporabljajo navzkrižno skladnost (16,4 %), kot pa v drugih državah članicah (6,1 %), v katerih je bilo treba preveriti le skladnost z načelom dobrega kmetijskega in okoljskega delovanja. V vsej EU je bil skupen znesek znižanj 9,84 milijona EUR;

– v državah članicah, ki v celoti uporabljajo navzkrižno skladnost[3], je bila večina (71 %) odkritih primerov neskladnosti povezana z identifikacijo in registracijo goveda, ostali primeri pa z načelom dobrega kmetijskega in okoljskega delovanja (13 %) ter Direktivo o nitratih (10 %);

– večina znižanj (skupaj 68 % – do 98 % v nekaterih državah članicah) se je uporabila na minimalni 1-odstotni ravni neposrednih plačil. Približno 14 % znižanj se je uporabilo na 3-odstotni ravni, 12 % znižanj pa na 5-odstotni ravni.

3.2. Vprašanja držav članic

Službe Komisije in države članice so si na začetku leta 2006 v okviru Upravljalnega odbora za neposredna plačila izmenjale mnenja o navzkrižni skladnosti (na podlagi vprašalnika na to temo). Države članice so pojasnile vprašanja, ki so se pojavila v prvem letu izvajanja:

- **Splošno.** Upravljanje sistema je bilo na splošno obremenjujoče. Težko je bilo določiti praktične elemente, ki jih morajo kmetje upoštevati in jih je treba potem nadzirati. Prav tako ni bilo vedno enostavno sporočiti kmetom novih pravil. Primanjkovalo je tudi preteklih informacij.

- **Sprejemanje s strani kmetov.** Izboljšanje ozaveščenosti kmetov sta ovirala obseg in tehnična narava informacij o navzkrižni skladnosti. V nekaterih primerih so se morali kmetje soočiti z novimi obveznostmi. Poleg tega so dobili vtis, da jim grozita dve sankciji: ena v okviru navzkrižne skladnosti in druga v okviru posebne zakonodaje.

---

[3] Za ohranitev pravilnih številk tu niso vključene države članice, ki upoštevajo le načela dobrega kmetijskega in okoljskega delovanja .

- **Organizacija sistema.** V nekaterih primerih je bilo težko uskladiti uporabo obstoječih sistemov upravljanja in kontrole ter pravnih določb EU. Posebne omejitve in težave so povzročile odločitve držav članic v zvezi z organizacijo kontrole, npr. preveč ali premalo pristojnih kontrolnih organov.

- **Vzorčenje in stopnja kontrole.** Populacija, za katero se je izvedla kontrola, je bila znana prepozno, zato ni bilo mogoče preveriti nekaterih zahtev. Predlagano je bilo, da se natančno določijo pravila za morebitno naključno izbiro. V nekaterih okoliščinah bi lahko stopnja kontrole bila višja (ista populacija, ki jo zajema več kontrolnih organov z 1-odstotno stopnjo, uporaba posebnih stopenj kontrole, npr. govedo itd.). Organizacijske težave bi lahko nastale zlasti zaradi posebnih stopenj kontrole, ki jih je treba uporabljati v skladu s sektorsko zakonodajo.

- **Pregledi na kraju samem in poročanje.** Pravila glede primernega časa za izvajanje pregledov na kraju samem, glede tega, kaj je treba med obiskom preveriti, in glede števila potrebnih obiskov niso bila dovolj jasna. Pregledi so se zdeli dolgi, zlasti če je bila kmetija razdeljena na več lokacij, pri njih pa je sodeloval kmet. Nekatere zahteve je bilo težko preveriti. Poročila o kontroli so bila dolga in včasih težko razumljiva.

- **Izračun znižanj.** Zaradi števila in obsega zahtev je bil izračun znižanj težak in kmetom težko razumljiv. Težko je bilo opredeliti pojme „resnost“, „obseg“, „trajnost“, „ponavljanje“ in splošna „namernost“. Prav tako se je uporaba pojma „ponavljanje“ zdela preveč samodejna. Obstajalo je tudi tveganje neskladnosti med državami članicami. V praksi je bilo malo možnosti, da se v manjših primerih neskladnosti znižanje ne bi uporabilo, zato je bila sprejemljivost sistema za zadevne osebe manjša.

3.3. Začetna ocena revizij, ki jih je izvedla Komisija

Službe Komisije so v letih 2005 in 2006 izvedle 13 revizij izvajanja navzkrižne skladnosti v desetih državah članicah. Glavne ugotovitve so:

- **Obveščanje kmetov.** Informacije so se kmetom posredovale prek brošur, internetnega gradiva in usposabljanj. Obravnavana vprašanja so vključevala obveznosti navzkrižne skladnosti, kontrolo in izračun znižanj (informacije o slednjem so bile v nekaterih primerih precej splošne). Te informacije so bile včasih zagotovljene prepozno.

- **Imenovanje pristojnih kontrolnih organov.** Malo držav članic je plačilno agencijo imenovalo za edini pristojni kontrolni organ za navzkrižno skladnost. V drugih primerih ima plačilna agencija običajno usklajevalno vlogo. Sodelovanje specializiranih kontrolnih organov zagotavlja visoko raven strokovnega znanja in izkušenj, vendar povzroča težave pri usklajevanju. Prav tako je bilo ugotovljeno, da pristojni kontrolni organi včasih dodelijo preglede na kraju samem drugim organom (javnim ali zasebnim).

- **Izbira kontrolnih vzorcev in analiza tveganja.** Težave so nastale, če je bila populacija, ki jo je zajemal pristojni kontrolni organ, premajhna za izvedbo ustrezne analize tveganja in če je bil pristojni kontrolni organ odgovoren za preverjanje skladnosti s številnimi zahtevami. V nekaterih primerih se uporablja le nekaj posebnih meril tveganja, čeprav so informacije na voljo. Obstoj različnih stopenj kontrole v okviru navzkrižne skladnosti je prav tako povzročil nekatere težave.

- **Elementi pregledov na kraju samem in poročila.** Glavne ugotovljene težave glede pregledov so bile povezane z zakonom predpisanimi zahtevami o upravljanju 2 (podzemna voda), z zakonom predpisanimi zahtevami o upravljanju 1 in 5 (prosto živeče ptice in habitat), z zakonom predpisanimi zahtevami o upravljanju 4 (nitrati) ter z zakonom predpisanimi zahtevami o upravljanju 6 in 8a (identifikacija in registracija živali) za ovce, koze in prašiče. Težave so bile ugotovljene pri usklajevanju poročil, opisu narave in obsega izvedenih pregledov in ocenjevanju odkritih primerov neskladnosti.

- **Uporaba znižanj.** Nekatere države članice so že določile stopnje znižanja, zato kontrolor ni imel možnosti ocene, medtem ko so druge države članice zagotovile le smernice za izračun znižanj. Nekatere matrice verjetno ne bodo povzročile znižanj za več kot 1 %. Poleg tega se v številnih obiskanih državah članicah manjši primeri neskladnosti izvzamejo iz znižanj. Odkriti primeri neskladnosti, ki jih ne zajema 1-odstotni kontrolni vzorec, se ne spremljajo vedno.

Te ugotovitve se bodo ocenile v postopku potrditve obračunov za odhodke Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada.

4. IZBOLJŠAVE SISTEMA

4.1. Razvoj in poenostavitev sistemov upravljanja, kontrole in znižanja

Vprašanja glede sistemov upravljanja, kontrole in znižanja so bila opredeljena na podlagi zgoraj navedenih informacij. Službe Komisije so že sprejele pobude za pomoč državam članicam pri izvajanju navzkrižne skladnosti in od leta 2005 je bilo izdanih sedem pisnih navodil. Organizirale so tudi izmenjave, na katerih so si lahko države članice izmenjale najboljše prakse in primerjale izkušnje pri izvajanju navzkrižne skladnosti. Komisija bo še naprej spodbujala takšne razprave, zlasti o:

– možni uporabi ozkih grl za kontrolo, npr. izvajanje kontrole na ravni obratov za mlečne izdelke ali klavnic, kar bi lahko olajšalo preglede na kmetiji,

– sistemih znižanj (npr. uporaba točkovnih sistemov),

– informacijah, ki se zagotovijo kmetom,

– nevarnosti, da so znižanja bolj verjetna za nekatere kmete.

Komisija je pripravljena nemudoma sprejeti nadaljnje ukrepe za obravnavo preostalih vprašanj, ki se lahko rešijo na ravni EU. V zvezi s tem se bodo v razpravah na ravni Sveta ali Komisije obravnavala naslednja vprašanja.

4.1.1. Dopustnost manjših primerov neskladnosti, novo pravilo de minimis

Neskladnosti, ugotovljene med pregledi, v nekaterih primerih morda ne utemeljujejo znižanja v okviru navzkrižne skladnosti[4]. Vendar sedanja pravila ne predvidevajo izrecno presoje za obravnavo teh manjših kršitev. V skladu z načelom sorazmernosti je treba državam članicam dovoliti, da ne preganjajo primerov, v katerih se ne bi uporabilo 3-odstotno znižanje za primer malomarnosti, ki se lahko v nekaterih primerih zmanjša na 1-odstotno minimalno znižanje. Kljub temu je treba v takem primeru kmetu poslati opozorilno pismo, v katerem je navedeno, da so potrebni popravni ukrepi. Ti primeri se bodo spremljali in se bi upoštevali, če se bi neskladnost ponovila. Za določitev meje odstopanja za izvajanje takšnih izjem se lahko preuči posplošitev točkovnega sistema, ki se že uporablja v nekaterih državah članicah.

Znižanja na zelo nizke začetne zneske se lahko obravnavajo tudi kot neutemeljena in obremenilna za upravo. Zato je treba določiti pravilo *de minimis*, ki bo omogočalo, da se ne uporabi znižanje v okviru navzkrižne skladnosti, kadar bo nižje od mejne vrednosti približno 50 EUR. Tako bi bili iz neposrednih 1-odstotnih znižanj izvzeti kmetje, ki prejemajo manj kot 5 000 EUR. Vendar je treba tudi v teh primerih uporabiti opozorilno pismo in nadaljnje spremljanje, kot je navedeno zgoraj.

V obeh primerih je treba nadaljevati s popravnimi ukrepi zunaj običajnega 1-odstotnega kontrolnega vzorca. Vendar se zaradi tega ne sme vzpostaviti nova raven kontrole.

Uporaba teh pravil ne bi vplivala na izvajanje sankcij, ki jih določa posebna zakonodaja.

4.1.2. Uskladitev stopenj kontrole

Če posebna zakonodaja za nekatere sektorje določa najmanjšo stopnjo kontrole, je treba uporabljati to stopnjo in ne 1-odstotno najmanjšo stopnjo, ki je določena za navzkrižno skladnost. Kot so navedle nekatere države članice, je zaradi različnih stopenj kontrole morda težje organizirati kontrolo navzkrižne skladnosti. Komisija namerava za preglede na kraju samem glede navzkrižne skladnosti v ustrezni uredbi Komisije določiti eno stopnjo kontrole, ki znaša najmanj 1 %. Kljub temu bi bilo treba vse primere neskladnosti, odkrite med pregledi na kraju samem v skladu s sektorsko zakonodajo, prijaviti in spremljati v okviru navzkrižne skladnosti. Ta 1-odstotna najmanjša stopnja kontrole ne vpliva na preglede spremljanja v zvezi z dopustnostjo manjših primerov neskladnosti in pravilom *de minimis*.

Če se pri pregledih na kraju samem odkrije zelo velika neskladnost, se v skladu z veljavno zakonodajo Komisije število takšnih pregledov v naslednjem kontrolnem obdobju poveča. Ti pregledi spremljanja so povezani z vsemi zahtevami in standardi, za katere je odgovoren pristojni kontrolni organ, in glede na upravno strukturo države članice lahko višja stopnja kontrole zadeva več področij navzkrižne skladnosti. Vendar bi bilo bolje, da bi se večja kontrola osredotočila le na področje tveganja. Zato namerava Komisija spremeniti pravila tako, da bo višja stopnja kontrole omejena na posebno področje, na katerem je bilo odkritih veliko neskladnosti.

[4] Rejne živali se na primer opredelijo v skladu s pravili Skupnosti o zdravstvenem varstvu živali. Izguba ušesne znamke ali potnega lista za govedo še ne pomeni sankcije, če so živali še vedno identificirane z drugimi elementi (druga ušesna znamka ali register kmetijskega gospodarstva). Takega primera nacionalni organi morda ne bodo obravnavali kot neskladnost, ki se kaznuje z znižanjem v okviru navzkrižne skladnosti.

4.1.3. Vnaprejšnje obvestilo o pregledu na kraju samem

V veljavni zakonodaji ni nobene določbe glede vnaprejšnjega obvestila o pregledu na kraju samem za navzkrižno skladnost. V primeru skupnih pregledov za izpolnjevanje pogojev in navzkrižno skladnost pa načelo napovedanih pregledov za izpolnjevanje pogojev dejansko omejuje preglede za navzkrižno skladnost. Ublažitev te omejitve za preglede upravičenosti površin bi izboljšala usklajevanje kontrol, ne da bi pri tem ogrozila njihovo učinkovitost. Zato bo Komisija za shemo enotnega plačila, shemo enotnega plačila na površino in navzkrižno skladnost (vključno z 8 razvojnimi ukrepi) omogočila, da se obvestilo o pregledu pošlje do 14 dni vnaprej, če se s tem ne ogrozi namen pregleda. Možnost razširitve tega pravila na druge sheme se bo dodatno preučila. Vendar bodo kontrole za identifikacijo in registracijo živali (za izpolnjevanje pogojev ali navzkrižno skladnost) ter za skladnost z zakonodajo o krmi in živilih ter s pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali načeloma ostale nenajavljene zaradi obvezujočih zahtev zakonodaje EU.

4.1.4. Časovni razpored in elementi pregledov na kraju samem ter poročila

Veljavna zakonodaja ne določa časovnega razporeda pregledov na kraju samem, zato imajo države članice veliko vprašanj. Komisija namerava pojasniti, da morajo nacionalni organi opredeliti obdobje, v katerem se bo preverila večina obveznosti ali najpomembnejše obveznosti. Večina pregledov se bo izvedla v tem obdobju. Ostale obveznosti se bodo preverile v običajnem 1-odstotnem najmanjšem vzorcu v različnih obdobjih leta.

Poleg tega Komisija načrtuje potrebne spremembe, da se bodo lahko pregledi na kraju samem (na primer pregledi izpolnjevanja pogojev) izvajali le na polovici parcel in ne na celi kmetiji.

Prav tako je treba pojasniti pravila za zagotovitev, da kmet prejme poročilo o kontroli najpozneje tri mesece po pregledu.

4.1.5. Izboljšana izbira kontrolnega vzorca

Veljavna zakonodaja o pregledih na kraju samem ne omogoča delno naključne izbire kmetij. Ker se je naključno vzorčenje v primeru pregledov izpolnjevanja pogojev izkazalo za koristno, namerava Komisija spremeniti pravila tako, da bodo tudi pregledi za navzkrižno skladnost vključevali naključni element.

4.1.6. Izboljšano obveščanje kmetov

Kmete je treba ustrezno obvestiti o specifičnih, dejanskih zahtevah, ki jih morajo upoštevati v okviru navzkrižne skladnosti. Komisija namerava pojasniti sedanja pravila glede informacij, ki jih morajo države članice zagotoviti kmetom.

4.1.7. Časovni razpored izvajanja novih ali spremenjenih zahtev s sedanjega področja uporabe navzkrižne skladnosti

Izkušnje so pokazale, da izvajanje novih zahtev, uvedenih v okviru navzkrižne skladnosti, za kmete ni vedno enostavno. To se je upoštevalo pri sedanjih zahtevah, saj je bilo določeno 3-letno postopno uvajanje z zakonom predpisanih zahtev o upravljanju. Komisija namerava ohraniti to načelo postopnega uvajanja z določitvijo stvarnega časovnega razporeda za vključitev kakršnih koli novih ali spremenjenih zahtev v okviru navzkrižne skladnosti.

4.2. Upoštevanje sistema kmetijskega svetovanja

Države članice so morale do 1. januarja 2007 vzpostaviti sistem kmetijskega svetovanja, ki bi zajemal vsaj zahteve in standarde navzkrižne skladnosti. Službe Komisije menijo, da je ta svetovalni sistem bistven za okrepitev sprejemanja navzkrižne skladnosti s strani kmetov. Pravzaprav je veliko težav, ki so nastale v začetnem obdobju, povezanih s težavami, ki so jih imeli kmetje pri razumevanju in izvajanju obveznosti navzkrižne skladnosti. Ker je verjetneje, da bo kmet, ki se mu svetuje, razumel obveznosti navzkrižne skladnosti in jih zato upošteval, se lahko njegovo sodelovanje v sistemu kmetijskega svetovanja upošteva kot dejavnik v analizi tveganja. Komisija namerava pojasniti pravila v zvezi s tem.

4.3. Upoštevanje sistemov certificiranja za upravljanje navzkrižne skladnosti

Veliko kmetov sodeluje v sistemih za certificiranje kakovosti, ki običajno vključujejo veliko revizij, ki jih opravi certifikacijski organ. Kmetje menijo, da so pregledi na kraju samem za navzkrižno skladnost nepotrebno novo upravno breme, ker zajemajo enaka vprašanja kot nekateri standardi, ki so že certificirani v skladu z zasebnimi sistemi. Zdi se, da je primerno poiskati sinergije med sistemi certificiranja in pregledi na kraju samem za navzkrižno skladnost, če so sistemi certificiranja uradno odobreni in pomembni za navzkrižno skladnost. Zato namerava Komisija prilagoditi pravila tako, da bodo lahko pristojni organi uporabili podatke o certificiranih kmetih za analizo tveganja pri izbiri vzorca kmetov, ki se bodo preverili.

4.4. Poenostavitev „pravila o 10 mesecih“

Izkazalo se je, da tako imenovano „pravilo o 10 mesecih“ iz člena 44(3) Uredbe Sveta (ES) št. 1782/2003 države članice težko izvajajo in da nesorazmerno vpliva na trg z zemljišči. To pravilo, ki kmeta obvezuje, da ima parcele, prijavljene kot upravičene do sheme enotnega plačila, na razpolago 10 mesecev, povzroča veliko težav pri upravljanju. Predložen bo predlog za ustrezno obravnavo tega vprašanja za shemo enotnega plačila in shemo enotnega plačila na površino. Poleg tega se bo pojasnila odgovornost prenosnika glede obveznosti navzkrižne skladnosti, če se zemljišče prenese med letom.

4.5. Postopno uvajanje z zakonom predpisanih zahtev o upravljanju za države članice, ki uporabljajo shemo enotnega plačila na površino

V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2012/2006 bodo morale države članice, ki uporabljajo shemo enotnega plačila na površino, od leta 2009 izvajati z zakonom predpisane zahteve o upravljanju kot del navzkrižne skladnosti. Izkušnje z drugimi državami članicami so pokazale, da je bila vzpostavitev takšne ureditve navzkrižne skladnosti lažja zaradi 3-letnega obdobja uvajanja. Predlog predvideva, da se bo za države članice, ki uporabljajo shemo enotnega plačila na površino, prav tako uporabljalo 3-letno obdobje uvajanja – to obdobje se bo v vseh državah članicah začelo leta 2009, razen v Bolgariji in Romuniji, kjer se bo začelo leta 2012.

5. SKLEPI

Glede na oceno iz tega poročila Komisija še v letu 2007 namerava:

a. zagotoviti dodatne informacije o izvajanju navzkrižne skladnosti s strani držav članic;

b. predložiti predlog Svetu ali osnutke pravil Upravljalnemu odboru za neposredna plačila, da se:

- zagotovi postopno uvajanje z zakonom predpisanih zahtev o upravljanju za države članice, ki uporabljajo shemo enotnega plačila na površino,
- uvedejo določbe za poenostavitev „pravila o 10 mesecih“,
- izboljša dopustnost manjših primerov neskladnosti in določi novo pravilo *de minimis*,
- uskladijo stopnje kontrole,
- uvede vnaprejšnje obvestilo o pregledu na kraju samem, če je to mogoče,
- pojasnijo časovni razpored in elementi pregledov na kraju samem ter poročila,
- izboljša izbira kontrolnega vzorca tudi glede sistemov kmetijskega svetovanja in certificiranja ter
- izboljša obveščanje kmetov.